

23.10.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Rusya: Ateşkes iki defa ihlal edildi...* Rusya Savunma Bakanlığında yapılan açıklamada, Suriye'de ateşkeske rağmen militanların hafta sonu 2 vilayette saldırılar gerçekleştirdiği açıklandı. Rusya Savunma Bakanlığı Gözlemci Merkezi Başkanı Vladimir Savchenko yaptığı açıklamada, hafta sonu Suriye'deki militanların 2 şehre saldırılar gerçekleştirdiğini söyledi.
- *İdlib'de saldırı...* Suriye'nin kuzeybatısındaki İdlib kentinde düzenlenen bombalı saldırıda en az 4 kişinin yaralandığı belirtildi

ORTADOĞU-AFRİKA

- *ABD ile Suudi Arabistan'dan ortaklık vurgusu...* ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin, başkent Riyad'da Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'la bir araya geldi. ABD Başkanı Donald Trump'ın, Riyad yönetiminin gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesine ilişkin açıklamasından memnuniyetsizliğini belirtmesinin ardından Suudi Arabistan'a gelen ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin, Veliht Prens Muhammed bin Selman'la görüştü. Görüşmede tarafların, iki ülke arasındaki stratejik ortaklık ile Suudi Arabistan'ın 2030 vizyonu doğrultusunda bu ortaklığın gelecekteki rolünün önemine vurgu yaptığı belirtildi. İki taraf arasındaki ticaret ile yatırım ilişkileri ve geliştirilmesinin yolları üzerinde durulan görüşmede ayrıca, terörün finansmanı ve yolsuzlukla mücadele konularının ele alındığı kaydedildi.
- *İran: Suudi Arabistan önce Batı'nın yardımıyla olayı örtbas etmeye çalıştı, sonra itiraf etmek zorunda kaldı...* İran Yargı Erki Başkanı Sadık Amuli Laricani yargı mensuplarına hitaben yaptığı konuşmada Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesi olayına değindi. Laricani, gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda öldürülmesiyle ilgili olarak, "Suudi Arabistan önce Batı'nın yardımıyla olayı örtbas etmeye çalıştı, sonra itiraf etmek zorunda kaldı" yorumunda bulundu.
- *Suudi Enerji Bakanı: Kaşıkçı vakasında petrolü siyasi silah olarak kullanmayacağız...* Suudi Arabistan Enerji Bakanı Halid el Falih, Riyad yönetiminin öldürülen Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı vakasında petrolü bir baskı aracı olarak kullanmayacağını söyledi. Rus basınına konuşan Falih, "Suudi gazetecinin Türkiye'de öldürülmesiyle ilgili siyasi krizin çözüleceğini umuyoruz. Hem siyasi hem de ekonomik düzlemde erdemli hareket ediyoruz. Enerji bakanı

olarak benim görevim, Riyad yönetiminin sorumlu ve yapıcı rolünü temin etmek, küresel enerji piyasalarında istikrarı desteklemek ve böylece ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmaktır" dedi.

- *Medya devi VICE, propaganda için Suudi Arabistan'dan para aldı...* Hazırladıkları görsel içeriklerle dünya çapında çok sayıda takipçisi bulunan medya devi VICE'in, Suudi Arabistan'dan 'propaganda yapması için' para aldığı ortaya çıktı. The Guardian'ın medya editörü Jim Waterson'a göre VICE, Suudi Arabistan lehine içerik üretmek için Kraliyet Ailesi ile birlikte çalıştı. The Guardian'ın iletişime geçtiği şirket içi kaynaklardan edinilen bilgilere göre VICE, Suudi Arabistan destekçisi içerikler üretmek üzere Suudi Araştırma ve Pazarlama Grubu (SRMG) ile ortak bir çalışma ekibi oluşturuldu.

- *İsrail'in gözaltına aldığı Kudüs Valisi hakim karşısında: İnşallah bir gün bu zulüm bitecek...* Mahkemeye çıkarılan Kudüs Valisi Adnan Gays'in, İsraili hakim tarafından şartlı tahliyesine karar verildi ancak savcının itirazı üzerine karar uygulanmadı.

- *KYB Sözcüsü Pire: Yeni Irak hükümetinde Kürtlere 4 bakanlık verilecek...* Irak'ta yeni hükümetin bu hafta kurulması beklenilirken, yeni hükümette Kürtlere 4 Bakanlığın verileceği belirtiliyor. Sputnik'e konuşan Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) Sözcüsü Sadi Ehmed Pire, yeni kurulacak Irak Hükümetinde Kürtlere 4 bakanlığın verileceğini belirterek, bir bakanlığın da KYB'ye verileceğini söyledi.

AB – AVRUPA

- *İngiltere: Kaşıkçı'nın arbede sırasında öldüğüne inanmıyoruz...* İngiltere Dışişleri Bakanı Jeremy Hunt, Suudi Arabistan yönetiminin gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetine nihai açıklık getirmesinin ardından bu ülkeye karşı hangi önlemin alınacağına karar vereceğini belirtti. İngiliz parlamentosunda konuşan Hunt, "İngiltere'nin tepkisi, soruşturma sonuçlarının doğruluğuna ve bunun bir daha tekrarlanmayacağı inancına bağlı olacak. Kaşıkçı'nın kavga sonucu hayatını kaybettiği yönündeki açıklamalar inandırıcı değil. Kaşıkçı'nın ölüm sebepleriyle ilgili açıklamalar, değerlerimizle uyuşmuyor" dedi.

- *Merkel: Kaşıkçı olayı aydınlatılmadığı sürece Suudi Arabistan'a silah satışı yapılmayacak...* Merkel yaptığı açıklamada, "Yaşanan bu olay açıklığa kavuşmalı. Kaşıkçı olayı aydınlatılmadığı sürece Suudi Arabistan'a silah satışı yapılmayacak. Size kesinlikle temin ederim" ifadelerini kullandı.

- *Danimarka, Suudi Arabistan'a yapacağı ziyaretleri iptal etti...* Danimarka Parlamentosu Dış Politika Komitesi, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesi üzerine gelecek hafta Suudi Arabistan'a yapacağı ziyareti iptal etti.

ABD

- *Trump: Kaşıkçı hakkında duyduklarım tatmin edici değil ancak yatırımları kaybetmek istemiyorum...* ABD Başkanı Donald Trump, Suudi Arabistan'ın Cemal Kaşıkçı açıklamasını tatmin edici bulmadığını açıkladı. Beyaz Saray'da açıklama yapan Trump, Suudilerin istediği 1 aylık soruşturma süresini de uzun bulduğunu bildirdi.
- *CIA Direktörü Gina Haspel Türkiye'de...* CIA Direktörü Gina Haspel, İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğu'nda öldürülen gazeteci Cemal Kaşıkçı'yla ilgili soruşturma bağlamında temaslarda bulunmak üzere Türkiye'ye geldi.
- *George Soros'un evinin posta kutusunda patlayıcı madde bulundu...* New York Times, demokratlara verdiği destek nedeniyle aşırı sağcı grupların hedeflerinden biri olan Soros'un evde bulunmadığı sırada eve ulaşan ve patlayıcı madde içeren paketin, bomba imha ekipleri tarafından etkisiz hale getirildiğini bildirdi.
- *ABD, gemilerini Tayvan Boğazı'ndan geçirdi...* Konuyla ilgili açıklama yapan ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon) Sözcüsü Albay Rob Manning, "USS Curtis Wilbur ve USS Antietam uluslararası hukuka uygun, rutin bir Tatvan Boğazı geçişi gerçekleştirdi. Gemiler Tayvan Boğazı'ndan geçerek ABD'nin serbest ve açık bir İndo-Pasifik bölgesi konusuna bağlılığını gösterdi" ifadesini kullandı.
- *Kushner'den Kaşıkçı açıklaması...* Trump'ın damadından ilginç açıklama. Kushner "ister Yemen'de Husiler ister Hizbullah ya da Hamas olsun, bölgede terörü finanse eden İran'ın saldırganlığını geri püskürtmek bakımından bence Suudi Arabistan çok güçlü bir müttefik" dedi.
- *Suriye'de camii bombalayan ABD'den açıklama: Saldırı meşruydu ...* Koalisyon, savaş kurallarının dini objeleri korumasına rağmen askerlerinin camiye vurmak zorunda kaldığını açıkladı. Sebep olarak, IŞİD'in camiye karargah olarak kullanması gösterildi. Açıklamada, saldırıda onlarca 'teröristin' öldürüldüğü kaydedildi.
- *Ürdün kiracısı İsrail'i artık istemiyor...* Ürdün, 1994 barış anlaşması çerçevesinde İsrail'e kiraladığı sınır bölgesindeki toprakların boşaltılmasını talep etti. Ürdün Kralı 2. Abdullah, İsrail ile 46 yıllık savaşa son veren anlaşmanın imzalanmasının yıldönümüne beş gün kala İsrail'e 25 yıllığına kiraladığı toprakları geri istedi. Ürdün Kralı açıklamayı Twitter hesabından yaptı. Kral 2. Abdullah, "El Bakura ve El Gamar daima önceliklerimizde başında gelmiştir. Oslo Anlaşması'nın iki ekiyle ilgili kira sözleşmelerini bitirme kararımız, Ürdün ve Ürdünlüler için gereken her şeyi yapma isteğimizden kaynaklanmaktadır" ifadelerini kullandı.

RUSYA

- *Patruşev ile Bolton, START-3'ün uzatılmasını konuştu...* Moskova'da bir araya gelen Rusya Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Nikolay Patruşev ile Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, ABD'nin Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'ndan (INF) çekilme kararı aldığı sıralarda Stratejik Silahların Azaltılması Anlaşması-3 (START-3) Anlaşması'nın süresinin uzatılmasını ele aldı. Taraflar, anlaşmanın 5 yıl süreyle uzatılması üzerinde durdu.

- *Bolton Moskova'da: İran'a yaptırımlardan ABD ve Rusya karlı çıkacak...* Trump yönetiminin İran'a yönelik yaptırımlarının küresel petrol piyasası üzerinde etki yaptığını söyleyen ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı, Trump'ın bu kararından hem ABD hem de Rusya'nın istifade edeceğini öne sürdü. Bolton "İran'dan petrol çıkışının azalmasından Rusya da istifade edecektir. Petrol fiyatlarının yükselmesi, bir petrol ihracatçısı olarak Rusya'ya da yarayacaktır. Biz petrol üreticileri olarak faydasını göreceğiz, ama tabii zamanla piyasa dengeye kavuşacaktır." dedi.

- *Moskova Patrikhanesi, Fener Rum Patrikhanesi'nden özür bekliyor...* Moskova Patriği Kirill'in Basın Sözcüsü Aleksandr Volkov, Fener Rum Patrikhanesi'nin Ukrayna Ortodoks Kilisesi'ne bağımsızlık verme kararının tüm dünya Ortodoksluğuna zarar verdiğini söyledi. Volkov, Rus Ortodoks Kilisesi'nin Fener Rum Patrikhanesi'nden özür beklediğini duyurdu.

- *Kremlin: Özel bir hazırlık yok ama Putin, Trump'la görüşmeye hazır...* ABD Başkanı Donald Trump'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton'un, Trump ile Putin arasında zirvenin yapılabileceği açıklamasını değerlendiren Peskov, "Hazırlıklar yapılmıyor. Putin, hazır olduğunu defalarca dile getirdi" dedi. Bolton, Rusya Güvenlik Konseyi Sekreteri Nikolay Patruşev ile görüşmenin ardından, iki ülke liderleri arasında yeni görüşme olasılığını değerlendirdiklerini söylemişti.

- *Putin'den, Kiev'in düşmanca eylemlerine karşı Ukraynalı kişi ve kuruluşlara yaptırım kararı...* Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Kiev'in Rusya vatandaşlarına yönelik dostane olmayan eylemleri nedeniyle Ukraynalı kişi ve kuruluşlara özel ekonomik yaptırımların uygulanması yönünde kararname imzaladı. Kremlin'in sitesinde yayınlanan karnameye göre, Rusya hükümetine Ukrayna'dan ekonomik tedbirlerin uygulanacağı kişi ve kuruluşların yer aldığı bir liste oluşturma ve kısıtlamaların ayrıntılarının belirtilmesi görevi verildi.

- *Rusya, Türkiye ve İran dışişleri bakan yardımcılarını, bugün Moskova'da görüşecek...* Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan Rus basınına konuşan bir kaynak, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif'in yardımcılarının bugün Moskova'da bir araya geleceklerini söyledi. Kaynağa göre, Türkiye'yi görüşmede Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal temsil edecek.

- *Kremlin uyardı: ABD orta menzilli nükleer füze geliştirirse biz de aynısını yaparız...* Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, ABD Başkanı Donald Trump'ın, Soğuk Savaş döneminde imzalanıp orta menzilli nükleer füze geliştirilmesini yasaklayan anlaşmadan çekilme planına ilişkin olarak, böyle bir adım atılması halinde Rusya'nın da karşılık vermek zorunda kalacağı uyarısında bulundu.

ASYA-PASİFİK

- *Avustralya'da çocuklara yönelik kurumsal cinsel istismarın mağdurlarından 'ulusal özür'...* Başbakan Scott Morrison, Avustralya'da çocuklara yönelik sistematik kurumsal cinsel istismarın binlerce mağdurdan, devlet, bu 'karanlık şer suçlarını' önlemekte onlarca yıl

başarısız olduğu için ulusal özür diledi. Parlamentoda açıklamayı yaparken sesi titreyen Morrison, gözyaşlarını zor tuttu.

- *Çin'de öğrenci velilerine WeChat sınırlandırması: Mesai saatleri dışında mesaj atmak yasak...* Çin'de okulların başlamasının ardından 'veli tartışmaları' da gündemde. Çin basınında yer alan bilgiye göre, otoriteler veli gruplarında tartışmaların önüne geçmek için bir dizi önlem aldı. Çin'de öğrenci velileri ve öğretmenlerin kolay yoldan iletişim kurabilmeleri adına, mesajlaşma uygulaması WeChat üzerinden toplu konuşma grupları kurmak çok yaygın bir uygulama. Ancak, Çinli eğitim otoriteleri, söz konusu uygulamanın 'kontrolden çıkmaya başladığına' ilişkin endişelere sahip.

- *Çin: ABD, INF'den çekilme kararı üzerinde iki kere düşünmeli...* ABD Başkanı Donald Trump'ın INF'den çekilme kararı hakkında açıklamalarda bulunan Çin Dışişleri sözcüsü Hua, Washington'a Soğuk Savaş döneminde Sovyetler Birliği ile imzaladığı anlaşmadan çekilme kararı üzerinde iki kere düşünme çağrısı yaptı. Hua, anlaşmadan çekilme hakkında konuşurken Çin'den bahsetmenin tamamen yanlış olduğunun altını çizilmesi gerektiğini vurguladı.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *İdlib anlaşması uygulanırsa binlerce Avrupalı ve ABD'linin hayatı kurtulabilir...* Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Serdar Kılıç, "Defense One" haber sitesi için kaleme aldığı makalesinde, Türkiye'nin Rusya ile İdlib üzerine imzaladığı mutabakatla milyonlarca sivilin hayatını kurtardığını ve anlaşmanın uluslararası toplum tarafından sahiplenilmesi gerektiğini kaydetti. "İdlib Neden Önemli" başlıklı makalesinde Kılıç, "Hükümetim tarafından 11 saatlik görüşme sonrasında varılan anlaşma, on binlerce Suriyelinin hayatını kurtardı. Tamamen uygulanabilirse onlarca Avrupalı ve Amerikalının hayatını da kurtarabilir" ifadelerini kullandı.

- *29 Ekim tepkisi: 'Bu nasıl bitmeyen bir Cumhuriyet düşmanlığı'...* İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'den, 29 Ekim Resepsiyonu'nun İstanbul'da yapılacak olmasına tepki geldi. 'Devlet korsan gösteri yapmaz' diyen Akşener, İYİ Partili vekillerle birlikte 1. Meclis'e gideceğini açıkladı.

- *Özbekistan, vatandaşlarına Türkiye'de geceleri araçla yolculuk yapmama tavsiyesinde bulundu...* Özbekistan Devlet Turizm Komitesi Türkiye'de tatil yapan Özbeklere, ülkedeki trafik kazalarının artması nedeniyle geceleri araçla yolculuk yapmama tavsiyesinde bulundu.

- *AYM: 'Çarşaf giyme ısrarı' sonrası boşanma, din özgürlüğü ihlali değil...* Anayasa Mahkemesi (AYM), kadının evlenmeden önce çıkaracağına söz vermesine rağmen çarşaf giymeye devam etmesi nedeniyle mahkemenin boşanma kararı vermesinin, din özgürlüğünün ihlali olmadığına karar verdi.

- *Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın: Andımız'ın kaldırılmasına ilişkin gerekçeler ortadan kalkmış değil...* Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Beştepe'de düzenlenen kabine toplantısının ardından düzenlenen basın açıklamasında öğrenci andının kaldırılmasının

iptaline ilişkin "Danıştayın kendisini yürütmenin yerine koyması ve karar vermesi söz konusu. Hukuki sürecin takipçisi olacağız" ifadelerini kullandı.

- *Kalın: 'Beklentimiz ABD'nin Yaptırımları Kaldırması'...* Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, terörle bağlantılı suçlar nedeniyle ev hapsinde tutulan rahip Andrew Brunson'ın serbest kalmasının ardından Türkiye'nin ABD'den yaptırımları kaldırmasını beklediğini kaydetti. Kalın düzenlediği basın toplantısında yaptırımlarla ilgili bir soruya, "Beklentimiz, en kısa sürede kaldırılması. Bu ikili ilişkilerin normalleşmesi sürecinde pozitif bir adım olacaktır" şeklinde yanıt verdi.

- *Hulusi Akar: Ege'de Türkiye'nin yer almadığı bir projenin yaşama şansı yok...* Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, "Kıbrıs'ta, Ege'de ve Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye rağmen atılacak hiçbir adıma ve oldubittiye asla müsaade edilmeyecektir. Ege ve Akdeniz'de Türkiye ve KKTC'nin yer almadığı bir projenin yaşama şansı olmadığını herkes bilmeli ve bölgeyi tehlikeye atacak provokasyondan herkes vazgeçmeli, kaçınmalıdır" dedi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Genelkurmay Başkanlığından yapılan bilgilendirmede, Irak kuzeyinde devam eden operasyonlarda 22 Ekim'de bir askerin şehit olduğu belirtildi.